
Tripurasundari Ashtakam with meaning

ஸார்த²ம் த்ரிபுரஸுந்த³ர்யஷ்டகம்

Document Information

Text title : tripurasundari aShTakaM A Hymn of worship to Goddess Tripurasundari

File name : tripurasun8mean.itx

Category : aShTaka, devii, dashamahAvidyA, shankarAchArya, devI

Location : doc_devii

Author : Adi Shankaracharya

Transliterated by : M. Giridhar

Proofread by : Giridhar and Narayanaswami

Translated by : Pallasena Narayanaswami

Latest update : December 26, 2022

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

February 2, 2024

sanskritdocuments.org

Tripurasundari Ashtakam with meaning

ஸார்த²ம் த்ரிபுரஸுந்த³ர்யஷ்டகம்

Introduction:

“tripurasundari aShTakaM” is an octal hymn , praising Goddess tripurasundari, composed by Adi sha.nkara, in a group of eight shlokams, all set in prithvi metre consisting of 17 syllables to each line, with a yati (pause) at syllable 8 and 17. (Note that the hymn, Saundaryalahari, also has 17 letters to each line, but the poetic metre there is shikhariNi, which is entirely different).

The feminine noun “tripurasundari” means beauty ‘par excellence’, in the triad (tripura). The word “tripura” can be interpreted in several ways. First, The kAlIkA purANaM states that by the will of the pradhAna (the First Principle), the body of shiva became triple: the upper part became brahma, the middle, vishNu, and the lower, rudra, As these three pura’s (bodies) are in Him, shiva is called tripura, and his spouse is tripurA In this context, it is interesting to note the following. In Andhra Pradesh, about 20 kilomnetres from Kalahasthi, there is a small shiva shrine and lingam, at Gudimallam. It is believed this shiva linghaM was installed by parasurAma. The lower part bears the form of a gAndharva, the middle part, that of parasurAma with a turban, and the upper part, that of shiva lingam. Under a curse, once brahma became a gAndharwa, by name CitrasEna. Therefore, the lower part could be brahma, and the middle one vishNu, since parasurama is an avatAraM of vishNu. This fact is mentioned in the Tamil book: “Jagadguruvin Upadeshangal” (Appendix, page 23, 1957). Tripura has another meaning: The dEvi’s mantra consists of three syllables; the pa nchadashAkShari mantraM is composed of three peaks (kUTa), namely vAgbhatakUTa, kAmarAja kUTa, and shakta kUTa. The nADis (nerves currents) where she resides are three: sushumna, pingaLa, and ida). Her shaktis are three, ichcha, kriya, and GYAna. Now, to the actual hymn:

அத² த்ரிபுரஸுந்த³ர் அஷ்டகம் |
கத³ம்ப³வநசாரிணீம் முநிகத³ம்ப³காத³ம்பி³நீம்
நிதம்ப³ஜித பூ⁴த⁴ராம் ஸுரநிதம்பி³நீஸேவிதாம் |

நவாம்பு³ருஹலோசநாமபி⁴நவாம்பு³த்யாமலாம்
த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் த்ரிபுரஸுந்த்³ர்மாஸ்ரயே || 1 ||

கத³ம்ப³வநவாஸிநீம் கநகவல்லகீதா⁴ரிணீம்
மஹார்ஹமணிஹாரிணீம் முக²ஸமுல்லஸத்³வாருணீம் |
த³யாவிப⁴வகாரிணீம் விஸுத்³லோசநீம் சாரிணீம் (த³யிதபார்ஸ்வஸஞ்சாரிணீம்)
த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் த்ரிபுரஸுந்த்³ர்மாஸ்ரயே || 2 ||

கத³ம்ப³வநஸாலயா குசப⁴ரோல்லஸந்மாலயா
குசோபமிதஸாலயா கு³ருக்ரு³பாலஸத்³வேலயா |
மதா³ருணகபோலயா மது⁴ரகீ³தவாசாலயா
கயா⁵பி க⁴நநீலயா கவசிதா வயம் லீலயா || 3 ||

கத³ம்ப³வநமத்⁴யகா³ம் கநகமண்ட³லோபஸ்தி²தாம்
ஷட³ம்பு³ருஹவாஸிநீம் ஸததஸித்³த⁴ஸௌதா³மிநீம் |
விட³ம்பி³தஜபாருசிம் விகசசந்த்³ரகூடா³மணிம்
த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் த்ரிபுரஸுந்த்³ர்மாஸ்ரயே || 4 ||

குசாஞ்சிதவிபஞ்சிகாம் குடிலகுந்தலாலங்க்ரு³தாம்
குஸேஸயநிவாஸிநீம் குடிலசித்தவித்³வேஷிணீம் |
மதா³ருணவிலோசநாம் மநஸிஜாரிஸம்மோஹிநீம்
மதங்க³முநிகந்யகாம் மது⁴ரபா⁴ஷிணீமாஸ்ரயே || 5 ||

ஸ்மரப்ரத²மபுஷ்பிணீம் ருதி⁴ரபி³ந்து³நீலாம்ப³ராம்
க்³ரு³ஹீதமது⁴பாத்ரிகாம் மத³விகூ⁴ர்ணநேத்ராஞ்சலாம் |
க⁴நஸ்தநப⁴ரோந்நதாம் க³விதகூலிகாம் ஸ்யாமலாம்
த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் த்ரிபுரஸுந்த்³ர்மாஸ்ரயே || 6 ||

ஸகுங்குமவிலேபநாமலகசும்பி³கஸ்தூரிகாம்
ஸமந்த³ஹஸிதேக்ஷணம் ஸஸரசாபபாஸாங்குஸாம் |
அஸேஷஜநமோஹிநீம்ருணமால்ய பூ⁴ஷாம்ப³ராம்
ஜபாகுஸுமபா⁴ஸுராம் ஜபவிதௌ⁴ ஸ்மராம்யம்பி³காம் || 7 ||

புரந்த்³ரபுரந்த்⁴ரிகா சிகுரப³ந்த⁴ஸைரந்த்⁴ரிகாம்
பிதாமஹபதிவ்ரதா புடப⁴ரசர்சாரதாம் |
முருந்த்³ரமணீமணீலஸத்³லங்க்ரியாகாரிணீம்
ப⁴ஜாமி பு⁴வநாம்பி³காம் ஸுரவது⁴டிகாசேடிகாம் || 8 ||

॥ இதி ஸ்ரீமத்³ ஸங்கராசார்யவிரசிதம்
த்ரிபுரஸுந்தீர்யஷ்டகம் ஸமாப்தம் ॥

கத³ம்ப³வநவாஸிநீ ஸ்தோத்ரம் ச

Tripurasundari Ashtakam with meaning

ஸார்த²ம் த்ரிபுரஸுந்த³ர்யஷ்டகம்

॥ அத² த்ரிபுரஸுந்த³ரி அஷ்டகம் ॥

கத³ம்ப³வநசாரிணீம் முநிகத³ம்ப³காத³ம்பி³நீம்
நிதம்ப³ஜிதபூ⁴த⁴ராம் ஸுரநிதம்பி³நீஸேவிதாம் ।
நவாம்ப³ருஹலோசநாம் அபி⁴நவாம்ப³த³ஸ்யாமலாம்
த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் த்ரிபுரஸுந்த³ரீமாஸ்யே ॥ 1 ॥

Meaning

அஹம் : I;

த்ரிபுரஸுந்த³ரீம் : (in/to) Goddess tripurasundari;

ஆஸ்யே : seek shelter in (pay obeisance to).

The remaining phrases are adjectives that qualify the accusative noun (dviItYā vibhakti) “tripurasundarIM”;

கத³ம்ப³ வந சாரிணீம் : who is roaming in the kadamba forest.

Kadamba is a kind of tree (Nauclea cadamba). It is said to put forth orange coloured fragrant buds at the roaring of thunder clouds. A withered relic of the kadamba tree is still preserved in the precincts of the Madurai Meenakshi temple. Here, kadamba forest stands for the universe which devi permeates.

முநி கத³ம்ப³ காத³ம்பி³நீம் : a galaxy of clouds to the galaxy of rishis (sages). Just as the bank of clouds quenches the thirst of the earthly beings, so does tripurasundari quench the spiritual thirst of the munis (sages).

நிதம்ப³ : hip;

ஜித பூ⁴த⁴ராம் : conquering (excelling) the mountains (whose hip excels the mountain);

ஸுர நிதம்பி³நீ ஸேவிதாம் : who is served by celestial damsels;
 நவாம்பு³ருஹ லோசநாம் : whoes eyes resemble fresh lotus;
 அபி⁴நவாம்பு³த³ ஸ்யாமலாம் : who is swarthy like the newly formed
 nimbus.

த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் : who belongs to the family of the three-eyed
 one (Lord shiva);

கத³ம்ப³வநவாஸிநீம் கநகவல்லகீதா⁴ரிணீம்
 மஹார்ஹமணிஹாரிணீம் முக²ஸமுல்லஸத்³வாருணீம் |
 த³யாவிப⁴வகாரிணீம் விஸத்³லோசநீம் சாரிணீம் (த³யிதபார்ஸ்வஸஞ்சாரிணீம்)
 த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் த்ரிபுரஸுந்த்³ர்மாஸ்ரயே || 2 ||

Meaning:

(அஹம்) த்ரிபுரஸுந்த்³ர்ம் ஆஸ்ரயே : (as in the above shlokaM);
 கத³ம்ப³ வந வாஸிநீம் : (as in shlokaM 1);
 கநக வல்லகீ தா⁴ரிணீம் : who holds a golden VINA;
 மஹார்ஹ மணி ஹாரிணீம் : who wears a garland of precious gems;
 முக² ஸமுல்லஸத்³ வாரிணீம் : whose face glows deeply with ambrosia;
 த³யாவிப⁴வ காரிணீம் : bestowing prosperity through mercy;
 விஸத்³ லோசநீம் : clear eyed;
 சாரிணீம் : wandering.
 (த³யிதபார்ஸ்வஸஞ்சாரிணீம் who walks by the side of her loving consort

கத³ம்ப³வநஸாலயா குசமரோல்லஸந்மாலயா
 குசோபமிதஸாலயா கு³ருக்ரு³பாலஸத்³வேலயா |
 மதா³ருணகபோலயா மது⁴ரகீ³தவாசாலயா
 கயா⁵பி க⁴நநீலயா கவசிதா வயம் லீலயா || 3 ||

Meaning:

வயம் : we;
 லீலயா : by her inscrutable play;
 கவசிதா : (we) are arrayed in panoply.
 the remaining phrases qualify the noun “IllyA”;

கத³ம்ப³வந ஸாலயா : by her abode in the kadamba forest (meaning here, the entire universe);

குசமரோல்லைந் மாலயா : by the garland gracing her massive bosoms;

குசோபமித ஸைலயா : by her bosoms rivalling the mountains (represents her cosmic motherhood, and eagerness to nourish the entire world).

கு³ருக்ரு³பாலஸத்³ வேலயா : by splendid flow of Her Grace;

மதா³ருண கபோலயா : with cheeks ruddied by wine;

மது⁴ரகீ³த வாசாலயா : by her melodious musical voice;

கயாபி க⁴ந நீலயா : by her cloud-like blue.

கத³ம்ப³வநமத்⁴யகா³ம் கநகமண்ட³லோபஸ்தி²தாம்
ஷட³ம்பு³ருஹவாஸிநீம் ஸுததஸித்³த⁴ஸௌதா³மிநீம் |
விட³ம்பி³தஜபாருசிம் விகசசந்த்³ரகூடா³மணிம்
த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் த்ரிபுரஸுந்த்³ரீமாஸ்ரயே || 4 ||

Meaning:

(அஹம்) த்ரிபுரஸுந்த்³ரீம் ஆஸ்ரயே : (as in shloka 1);

கத³ம்ப³ வந மத்⁴யகா³ம் : who is in the midst of kadamba forest;

கநக மண்ட³லோபஸ்தி²தாம் : seated on the golden disc;

ஷட³ம்பு³ருஹ வாஸிநீம் : who resides in six lotus flowers;

ஸுதத ஸித்³த⁴ ஸௌதா⁴மிநீம் : a lightning to the constant siddhas;

விட³ம்பி³த ஜபா ருசிம் : splendorously mocking the scarlet (red)

Hibiscous flower;

விகச சந்த்³ர கூடா³மணிம் : with cloudless moon for her crest jewel;

த்ரிலோசந குடும்பி³நீம் : (as in shloka 1).

குசாஞ்சிதவிபஞ்சிகாம் குடிலகுந்தலாலங்க்ரு³தாம்

குஸேஸயநிவாஸிநீம் குடிலசித்தவித்³வேஷிணீம் |

மதா³ருணவிலோசநாம் மநஸிஜாரிஸம்மோஹிநீம்

மதங்க³முநிகந்யகாம் மது⁴ரபா⁴ஷிணீமாஸ்ரயே || 5 ||

Meaning:

(ஆஹம்) : I;

ஆஸ்ரயே : seek shelter in (Her, who is);

குசாஞ்சித விபஞ்சிகாம் : with a Vina gracing her bosom;

குடில குந்தலாலங்க்ரு²தாம் : adorned with curly tresses of hair;

குஸேஸய நிவாஸிநீம் : residing in lotus;

குடில சித்த வித்³வேஷிணீம் : scorning the evil-minded ones;

மதா³றுண விவோசநாம் : reddish eyed from nectar;

மநஸிஜாரி ஸம்மோஹிநீம் : captivating the enemy of Cupid (shiva);

மதங்க³ முநி கந்யகாம் : daughter of sage matanga;

மது⁴ர பா⁴ஷிணீம் : mellifluously conversing.

ஸ்மரேத்ப்ரத²மபுஷ்பிணீம் ருதி⁴ரபி³ந்து³நீலாம்ப³ராம்
 க்³ரு³ஹீதமது⁴பாத்ரிகாம் மத³விகூ⁴ர்ணநேத்ராஞ்சலாம் |
 க⁴நஸ்தந⁴ரோந்நதாம் க³விதகூலிகாம் ஸ்யாமலாம்
 த்ரிலோசநகுடும்பி³நீம் த்ரிபுரஸுந்த்³ர்மாஸ்ரயே || 6 ||

Meaning:

(அஹம்) த்ரிபுரஸுந்த்³ர்ம் ஆஸ்ரயே : (as in shlokam 1);

ஸ்மரேத் ப்ரத²ம புஷ்பிணீம் : should remember the first flower of manmatha (Cupid);

ருதி⁴ர பி³ந்து³ நீலாம்ப³ராம் : clad in blue garments spotted sanguine (red);

க்³ரு³ஹீத மது⁴ பாத்ரிகாம் : holding a bowl of wine;

மத³ விகூ⁴ர்ண நேத்ராஞ்சலாம் : eyes rolling because of inebriation;

க⁴ந ஸ்தந⁴ரோந்நதாம் : close set with high and heavy bosom;

க³வித கூலிகாம் : with locks dishevelled;

ஸ்யாம்லாம் : swarthy one;

த்ரிலோசந குடும்பி³நீம் : (as in shlokaM 1).

ஸுகங்குமவிலேபநாம் அலகசும்பி³கஸ்தூரிகாம்
 ஸமந்த³ஹஸிதேக்ஷணம் ஸஸரசாபபாஸாங்குஸாம் |
 அஸேஷஜநமோஹிநீம் அருணமால்யபூ⁴ஷாம்ப³ராம்
 ஜபாகுஸுமபா⁴ஸுராம் ஜபவிதௌ⁴ ஸ்மராம்யம்பி³காம் || 7 ||

Meaning:

(அஹம்) : I;

அம்பி³காம் : ambikA Mother (dviIya vibhakti);

ஐபவிதௌ⁴ : in (during) Japa (meditation);

ஸ்மராமி : remember;

The remaining phrases qualify the noun: ambikAM;:

ஸ குங்கும விலேபநாம் : smeared with vermilion;

அலக சம்பி³ கஸ்தூரிகாம் : forelocks grazing the dot of musk;

ஸ மந்த்³ ஹஸிதேக்ஷணம் : with looks soft and smiling;

ஸ ஸர சாப பாஸாங்குஸாம் : bearing arrows, bow, snare and goad;

அஸேஷ ஜந மோஹிநீம் : deluding the entire people;

அருண மாலய பூ⁴ஸாம்ப³ராம் : wearing (decorating her body with) red garments;

ஐபாகுஸும பா⁴ஸுராம் : shining with the japA flower

NOTE: This particular shlokam is considered very sacred, and it is included in the “dhyAna shlokaM” segment of both lalitA sahasranAmA, as well as lalitA trishati.

புரந்த்³ர்புரந்த்⁴ரிகா சிகுரப³ந்த்⁴ஸைரந்த்⁴ரிகாம்

பிதாமஹபதிவ்ரதா படுபடீரசர்சாரதாம் |

முகுந்த்³ரமணீமணீம் லஸத³லங்க்ரியாகாரிணீம்

ப⁴ஜாமி ப⁴வநாம்பி³காம் ஸுரவதூ⁴டிகாசேடிகாம் || 8 ||

Meaning:

(அஹம்) : I;

ப⁴வநாம்பி³காம் : mother of the entire world (dviIya vibhakti);

ப⁴ஜாமி : worship (salute) The remaining words qualify the noun “ambikAM”;

புரந்த்³ர்புரந்த்⁴ரிகா : ruling over the entire srI puraM;

சிகுர ப³ந்த்⁴ ஸைரந்த்⁴ரிகாம் : who has the dwellers of Indra’s city serving her as maids who braid and decorate her hair.

பிதாமஹ பதிவ்ரதா : consort of Lord brahma;

பட படீர சர்சாரதாம் : skilful for anointing sandal paste;

முகுந்த்³ ரமணீ மநீம் : gem of vishNu's spouse;

லஸத்³ அலங்க்ரியா காரிணீம் : adorning with lustrous gems;

ஸுரவதூ⁴டிகா சேடிகாம் : having heavenly damsels for servant maids.

॥ இதி த்ரிபுரஸுந்த்³ர்யஷ்டகம் ஸம்பூர்ணம் ॥

Thus ends the octal hymn on Tripurasundai

Encoded and meanings by Swami Pallasena swami@math.mun.ca

——
Tripurasundari Ashtakam with meaning
pdf was typeset on February 2, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

